

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Sophus Claussens Lyrik Bd. 6: Heroica

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik Bd. 6: Heroica", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 6: Heroica*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 116. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen08val-shoot-idm140111864185168.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 6: Heroica

viii

PRINSESSENS DOSSIER

Prinsesse Merete, den unge Prinsesse Merete
(det var i det graa Helsingør,
eller i Andalusien, det skete?),
hun er sommerhærdet og fin
med en Danserskes Gang,
som et Vindstød i hvidt Musselin.
Selv om Læben er smal,
er den aaben og kruset med Grotter af Klang
fra en Ø af Koral.

Prinsesse Merete, som fyldte de atten i Sommer,
hun maaler om Livet endnu ikke seksten Tommer,
dog Lemmernes Muskler er fyrig Musik til en Sang
fra Fodsaal til Ankel, fra Lænden til Brystbuens Bredde.
Og ingen i Verden ved ondt om Prinsesse Merete.

Det var i det graa Helsingør
eller i Andalusien, det skete.
Der gik i et Rige en kongelig Pige med Perlehumør,
som vandrer i Solen, og ikke bær' Slør,
og alle de lystige Ting, hun kan sige,
betror hun sin Skopudser-Terne, en Trettenaars Pige.

Alle Prinsesserne har et Dossier -
fortæller den voksne Merete klog -
det er, hvad man kalder en Skudsmaalsbog,
for at alle Stormagter kan vide Besked,
hvordan hun er inderst! og op og ned!
om Prinsessen er "smuk" eller "kan gaa an!"
120 er hun sværmerisk? praktisk? "har megen Forstand?"
og hvordan er Prinsessen i Kærlighed?

Det er især for det sidste Punkt,
at Prinser og Stormagters Sekretærer
studerer sig graa ved elektriske Pærer;
thi hurtigt man ved om Prinsesse Merete
alt det, man kan se, og lidt mer' end det sete,
hvor smal hun er i sit nye Korset.
Men Prinsessernes Kærlighed er ikke let.

Og mangan Gesandt maa gaa rundt og støje,
som vilde ofre en Haand, et Øje,

i Fald han saa, hvad vi inderst ved:
saadan er Prinsessen i Kærlighed. - - -

Det er i hver Stormagts Interesser
at vide, hvad en af Europas Prinsesser
har sagt, da hun lovede Gudsfrygt til Præsten,
og til sin Tjener, naar hun steg paa Hesten.

Og skønt de maa tro, at en Dame af Æt
aldrig var stedt
i nogen Elskov, der vanærer Standen,
saa ved Diplomatene altid Besked
og sælger hinanden
de Stumper, de ved:
saadan var Merete i Kærlighed.

Ja, gamle Gesandter gaar rundt og storker
og ved, hvad vi selv ikke ved,
og muligvis, at Prinsessen snorker!!
Og Greve Friherre Perlin de Prah!,
en Mand med en Rygrad af slet Moral,
vikser Moustacherne spidse
og elsker Merete
121 med Oldingekval,
saa han burde straffes,
om ikke visse
Prinsesser, af Lyst til at opnaa et bedre
Dossier, lidt for dristig, for grundig har viet
en ledig Vinter til Diplomatiets.

— — — — —

At udgranske indtil de mindste Kapitler
hvad et Hjerte gav Luft trods de høje Titler
samt hvad det snildt har forstaaet, fortiet
- det henhører under Diplomatiets.

Der er i hvert Menneskebarn et System,
selv om hun er født til et Diadem.
Der er et System hos hver Blomst i Haven,
som ikke forandres fra Vuggen til Graven,
som røbes ved Farven og Blomsterstøvet,
skønt ingen tør paastaa, at noget er prøvet.
Det er i smaa Højheders Dansesko
og siden i Øjnenes Mørke og Ro.

Men Rygter bli'r udspreedt, som ikke har Grund.
De yngste af Diplomatiets er gale,
det er Tonen ved Hofferne nu om Stund,
man anser det hele for Tidsspørgsmaal kun!
Og Prinsesserne selv fører skødesløs Tale.
Alle Blomsterne regner sig selv for Problemer
og taler for højlydt om sine Systemer.

Men hvad et Kongebarn mindst burde sige
fortæller hun glad til sin Skopudserpige.
Det vidste Perlin, som er gammel og klog.
Det gjaldt kun at løse en Skoternes Sprog
- saa Greven fik udfyldt Prinsessens Dossier
og Skopudserternen sin Skudsmaalsbog.
122 Den gamle Perlin gav den Trettenaars Vin.
Og fristet, smigret paa hver en Led
fortæller hun snart .. . meget mer end hun ved!
og hvordan er Merete i Kærlighed.

Og Tøsen bli'r rød, naar hun hører sig prist,
og da hun faar Hikke af det, hun har spist,
hun siger: "Saadan gør Prinsessen ... præcist!"

Den Lille bemærker særdeles vist:
"En kongelig Pige er ogsaa en Pige;
i Elskov - det siger hun selv - er man Lige!"

— — — — —

En Arveprins til mægtige Riger
lod spørge Perlin, uden Pynt eller Smiger:
hvordan er Prinsessen? Og op og ned!
Og hvordan er Merete i Kærlighed?

"Prinsessen er som en Tjenestepige!"
bemærkede Greve Perlin de Prah!
og smækked med Tungen: "Slet ikke saa gal!
Hun kan ikke modstaa at høre sig prist.
Og hun faar Opstød, saa snart hun har spist."

"Prinsessen ligner en Tjenestepige"
gentog sagtmodig den Prins uden Lige.
"Hofdamer er her paa alle Kanter,
Husassistenter, to, tre Guvernanter.
Hofdamer kender jeg: de er kun Kvinder
og har ind imellem ret smaa Interesser.
Husassistenterne ligner Komtesser
og Guvernanterne store Præstinder.
Men ingen vil elske mig, lige
præcist som en Tjenestepige,
123 som en lille Pige paa sytten Aar,
jeg mødte en Vaar ..."

Saa ægtede Prinsen den unge Prinsesse Merete.
Var det i det graa Helsingør eller i Andalusien, det skete?
Hun er sommerhærdet og fin med en Danserskes Gang
fra Fodsaal til Ankel, fra Lænden til Brystbuens Bredde.

Den unge Skotøs blev ikke spar't,
men dømt til at giftes med Lynets Fart
med Kongens Mundskænk og Livpoet,
som saa sine Længsler af Pigen besvar't
og tog hende, Alderen ubeset -

Var *det* ikke sket .. . saa var det *dog* sket!

DEN LILLE BAJAZET OG KVINDERNE

Han havde læst om Bajazet,
Bajazet Ilderim den Skrækelige
og gik omkring som Ild og Fyr,
Napoleon blandt Kar og Gryder,
Bajazet Ilderim imellem Høns og Dyr,
med Sværd og Snittekniven ved sit Bælte
og Fodtrin som de store Helte.
Med Søsters Fjerbaret som Hat.
Hans vilde Fjende var den hvide Kat,
som stjal og som var dømt til Døden,
men altid flygted skrækbesat.
Jeg ser ham for mig klart endnu

strygende med tyrannisk Væsen
det Skæg, han mangled under Næsen.
Bajazet Ilderim udbredte Gru!
Men Kvinderne i Kammers og i Køkken
de smilte lunt til Bajazet.

Med stolt Foragt han vendte dem blot Ryggen
og taalte allermindst sin store Søster,
Belæringen, Formaningen,
Bebrejdelsernes Røster.
Vil æres, ene Hane i sin Gaard.
De ældre Søstre spinder
ham ind i Tvang, han ej forstaar,
og glemmer, at de kun er Kvinder.

Du var en lille Dreng, ak Bajazet,
men alle Pige hjerters Overvinder,
du væbned dig imod dem - det var ret.
125 Hvad Storfolk haabløst ønsker sig, det kan
et Kvinde hjerte for den mindste Mand.

126

UNG GLORIE

Over mit Hoved
skaar Tungsindets Fugl,
dens natbrede Vinger
beskygger min Sjæl,
naar jeg tænker paa,
hun var ung og fin
med et Blik, der beruste
som nygæret Vin ...

Var den hældende Dag
ned om Bakkerne skraaet
og Luften blev skyblaa
i Tusmørkegraaet,
med elskende Skumrings-
omtaagede Træk
hun drog mig og tog mig
saa kvindelig kæk.

Mit Hovede, bøjet
af Suk og af Savn,
fik jublende Trods
ved en jomfruhed Favn,
min Haand, som var klodset
af Rifter og Slag,
har lært Sæder af hendes
sødt smægtende Tag.

Aa hvor let, med hvor lidet
hun vidste at forme
den Glød, for hvis Udtryk
127 vi andre storme!
klynged sig til mig
med Arme, som lune,

og heksed med Øjne
fryddrukne og brune.

128

VINTERDAG

Sorte Grene, frossen Jord,
snavset Søens Tavle,
Luft som Bly - kun skært og fjærnt
nogle røde Gavle.

Røg fra hver en Skorstens-Hals,
Regn af Kulstøv-Flager.
Henad Stien tumler dumt
et Par sorte Krager.

Folk med lange Slentre-Fjed,
seneslappe Nakker,
eller en forfrossen Kusk
paa et højt Læs Pakker.

Eller Kvinders Trip-trap-trip
som forkomne Fugle;
for den vejrbidt-ædru Dag
kan man intet skjule .. .

Se blot: barsk og stemningsgoldt,
det er hele Kunsten!
. . . Tror du: Skønhed er vort Maal?
eller Sommerbrunsten .. .?

129

SKABELSE

Jeg er ej født endnu, men fødende forløses jeg.
Af Livet i mit Værk jeg aner Livet i mig selv,
berøvet dette Spejl er jeg, saa godt som, lagt i Jord.

Mit Kald har jeg bragt med, og intet yder jeg af mit.
Men jeg forløses, og forløst ser jeg min Gæld betalt
til Kraften, den, jeg stammer fra, og som har udsendt mig.

Det Rige, som har indkaldt mig, og som jeg stammer fra,
er det en ufødt Magt, der fødende forløser sig?
Er det en Guddomspragt, hvis Væld er idel Herlighed?

Jeg ved det ej, men i mit Blod er alle Længsels Mod.

Jeg hamrer Ild af Mørket, udfrir de afmægtige.

130

KVINDENS BEKENDELSE

Hvis du spørger, kan jeg rolig svare:
Det er Kærligheden, som jeg vil.
Jeg er ingen Nar og ingen Hare,
men det tager Tid at vænnes til.

Vi vil æres og vil dog begæres,
Skridt for Skridt erobre Livets Port.
Det er det! og det kan ikke læres.
Derfor glæder mig, hvad du har gjort -

At du tog dig Rettigheder - ofte,
som i Mildhed, dæmpende min Lyst,
rørte, med dit Haandlede, fint min Hofte,
trøstede med flygtig Haand mit Bryst.

Nogle griber til med vilde Hænder,
naar de ser en Kvinde øm og blind.
Du min Elsker sagde blot: "du brænder,"
strøg mig varsomt paa min hede Kind.

131

RUSSERINDEN

Det er kun en Pige, der synger,
i Efteraarets Graa
og mindes sit fjerne Rusland,
mens Tasmørket falder paa.

Mørkere, mørkere,
den sønderrevne Tone-Vé,
som breder sig, brister, breder sig,
fylder de Afgrunde, ingen kan se,
og løfter sig svulmende, syngende
og synes blodjublede le
som Morgensol over Kaukasus' Sne.

Men mørkere, mørkere
den vildt sønderrevne Tone-Vé
som en Ulv i det natlige Øde
paa milebred Mark mellem frosne Døde.
Et hylende Lig midt i Lig-Ensomheden,
Ulvinden, der hungre paa Heden.

Hjertet er grumt i sin Rovdyrgrube.
Da svulmer, da svulmer af Graad
hendes harmopsvulmede Strube:
hun savner sit Fædrelands velkendte Taager,
hun savner de alt-fornedrende, jordlave Skyer,
der er hendes eneste uhyre Hjemland.
Og hun brister og Taarerne rinder
som Vandenes Løb i den regnfylde Slette.
Kun Slette og Slette, Skove og Skove.
132 Hun lægger sig træt til at sove,
Ulykkens graadige Brud i en jordslaaet, fugtig Alkove.
Men mørkere, mørkere
med vildere Jubel og Vé.
Nu faar hun sin Elsker at se -
danser imod ham med Bryllupsstreng.

Men hvem har vel bragt ham?
Hvordan har de dog lagt ham?
Himlens barmhjertige Gud!
Se hans Fingre, hvor kolde de hænge,
hans blottede Bryst er en gabende Flænge.
Og han har kæmpet mod Overmagten,
de undertryktes forhærdede Kamp.
Et dødt Metal - en bredbladet Kniv -
har blandet sin Ro med hans ødsle Liv.

Om hun ofred sit mægtige, blonde Haar,
hun kunde ej stoppe hans Ulivssaar.
Om hun krysted ham tæt og forgik derved,
hun kunde ej dække en Skramme saa bred.

Det er kun en Pige, der synger
i Efteraarets Graa
og mindes sit fjerne Rusland,
mens Tusmørket falder paa.

Mørkere, stoltere,
den sønderrevne Tone-Vé,
som breder sig, breder sig, breder sig,
fylder de Afgrunde, ingen kan se,
løfter sig svulmende, syngende
133 og høres blodj ublende le
som Morgensol over Kaukasus' Sne.

For hvem har hun løst sit blonde Haar?
Mon for en Elsker fra Ungdoms Aar?
Nej, Rusland er det og Ruslands Saar.
Og hun vil dække dets Vunde bred,
og gerne gaar hun til Grunde derved.
Den slaviske Pige, hvis isnende Mod
har Brudehymner - som Volga har Floder af Blod.

HUMLLEN

Og der var Frugt paa Træet.
Og der var Korn til Kræet.

Og der var Græs til Koen.
Og der var Mask til Soen.
Og Hesten gav de Havre
til Nadver og til Davre.

Men tørste gik ej an:
Brønden havde Vand,
Mælk den grønne Spand.
Og omme i det skumle
Havehjørne stod Humle.

Og der var Sol fra Sønden.
Og der var Ly og Læ.
Saa ta'r de Vand fra Brønden
og tapper 01 af Tønden,
at Mennesker og Fæ
kan modstaa Arvesynden!

Og drage styrkede igennem Tumlen,
dér har vi Humlen.

135

BARNERIM

Katten har spist den lille Mus.
Og da den lille Mus var spist,
aad den to smaa andre Mus
og ligger i Solen og sover.

Mons Mons Missekat,
om Pelsen skulde revne,
bød man dig de elleve Mus,
u snap' dem uden at levne. -

Jeg faar aldrig en rigtig Davre,
gør jeg mig nok saa snild,
Kokketøsen har sat mig paa Havre-
suppe og Spegesild.

136

FEST-EPILOG

*En Mand, som roses, bliver altid mindre.
Forskaan os da for Mindekranses Plage:
En Pil som træffer, ser sig ej tilbage ...*

Jeg har sagt alt, hvad der kan siges,

ved dette festlige Bord.
Jeg har smagt paa alt, som skulde nydes,
jeg har sværmet for alt, som vilde elskes,
jeg har ydet saa omtrent, hvad der kan ydes.
Nu vil jeg hjem . . . hjem!
Jeg vil hjem!

Gør jeg Uret mod Fest-Indbyderne
med at bryde saa pludselig op?
Har jeg dvælet for længe, hvor man spøjte,
givet Løfter, hvorfra ingen Mand bør flygte?
Er Forventninger vakte her i Vrimlen
om et Under, som ved mig burde ske?
Thi man mødes ikke blot for at lege
med en Blomst, med et Indfald, en Idé.

Her er udgydt Champagnevin og The,
sligt forpligter vel til at aabne Himlen.
Men jeg siger til enhver: I Morgen Himlen!
Nu vil jeg hjem - hjem!
Jeg vil hjem!